
แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ
The Guideline Development of Child Development Center in Local
Government Organization, Chaiyaphum Province

ลภัสดา นราพงษ์*

Laputsda Narapong

ณภัทรวรรณ ธนาพงษ์อนันท์**

Napatsawun Thanaponganan

Received : May 10, 2018

Revised : July 26, 2018

Accepted : August 1, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานและ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ (Best Practice) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) ด้านบุคลากร (3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งทั้ง 5 ด้านเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

*นักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Master of Education students Faculty of Management Studies Mahasarakrm University

**อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Faculty of Education Mahasarakrm University

ABSTRACT

The purposes of this research were 1. to study the current state and the desired operating Child Development Center in Local government organization, Chaiyaphum Province 2. to study the Guideline Development of Child Development Center In Local government organization, Chaiyaphum Province. Research results 1) The analysis results of the current state and the problem of performance of Child Development Center were in the medium level and Adverse conditions, the Child Development Center. Researchers analyzed using mean (Mean) and standard deviation (Standard Deviation) interpretation of the criteria were at the highest level. 2) The operational guidelines of the Child Development Centers in Local government organization, Chaiyaphum Province in management, personnel, building, environment, and security in academy and curriculum course activity with the participation and support of all sectors as well as encouraging networks in primary Development. All 5 are as emphasize the children's learning through direct experience, knowledge, skills, ethics and moral development as well as physical, emotional, mental, social, intellectual and social well.

**Keywords : Guideline Development / Child Development Center /
Local Government Organization**

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้รับการถ่ายโอน ภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัย หรือที่เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีการให้ความสำคัญในงานด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความหลากหลายในด้านศักยภาพและทรัพยากรที่แตกต่างกันส่วนใหญ่มิได้เคยหรือมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษามาก่อนทำให้การดำเนินงาน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมเท่าที่ผ่านมายังไม่มีประสิทธิภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมดจำนวน 389 แห่ง มีครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 1,396 คน มีเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 14,744 คน ใน 21 อำเภอ พบว่า ปัญหาของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมยังขาดงาน อีกหลายด้าน 1) ด้านงานวิชาการ ขาดแผนการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน 2) ครูผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับ การศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย 3) ด้านสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชนครูผู้ดูแลเด็กบางคนยังบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่สร้าง ความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองจึงขาดความร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5) การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีการพัฒนารูปแบบเพื่อรองรับ มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) 23 มาตรฐาน 93 ตัวชี้วัด (Chaiyaphum Local Office, 2015) ซึ่งกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมี คุณภาพ และเหมาะสมโดยจำแนกการดำเนินงานกว้างๆ ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการ 2) มาตรฐาน ด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐาน

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก ชุมชน และ

6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Department of Local Administration, 2010)

จากปัญหาที่พบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้าสู่มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถนำเสนอผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพส่งผลดีต่อผู้เรียนและการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในด้านแนวคิด ทฤษฎี และหลักการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

2. นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการหาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 389 คน ผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 1,396 คน รวม 1,785 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์เด็ก ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ จำแนกเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 192 คน

ผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 302 คน รวม 494 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (Srisaard, B., 2010)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กเล็ก

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ผ่านตู้ รับ-ส่ง หนังสือราชการของแต่ละศูนย์และติดต่อกลับคืนด้วยตนเองในกรณีไม่มีการตอบกลับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้ (Srisaard, B., 2002)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร PNI modified ของ
นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (Wongwanit, S, 2007)

$$PNI \text{ modified} = (I-D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation

2.1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ (Best Practice) ในจังหวัดชัยภูมิ

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ (Best Practice) ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลการประเมินและได้รับรางวัลมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่ ระดับดีมาก และรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ประจำปี 2558 และ 2559 จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2 แห่ง

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แห่งละ 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก แห่งละ 1 คน นักวิชาการศึกษา แห่งละ 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา แห่งละ 1 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนตำบล แห่งละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (Srisaard, B., 2010)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้จากผลการศึกษาในระยะที่ 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนดและนัดหมาย วัน เวลาเพื่อขอสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนา
วิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

1. ร่างแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันร่างแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดชัยภูมิ

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำร่างเป็นแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดชัยภูมิ

1.2 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติ ดังนี้
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาหรือสูงกว่า มีประสบการณ์การดำเนินงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หรือสถานศึกษาด้านปฐมวัยไม่น้อยกว่า 6 ปี ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า นักวิชาการศึกษา หัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการ
กองการศึกษา ครู หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมิน

แบบประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ
Likert (Likert' Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อ กำหนด นัดหมาย วัน เวลา กับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหาร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ นำแบบประเมินที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ
จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (Srisaard, B., 2013)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ระดับมากหรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณาที่น่ามาใช้ได้

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้เสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยและด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านบุคลากร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลากร มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวางแผนการจัดอัตรากำลังให้เหมาะสมตามนโยบายและแผนการจัดการศึกษาท้องถิ่น

1.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรดำเนินงาน เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.3 กำหนดคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ

1.5 ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มี

ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 ส่งบุคลากรที่ไม่มีวุฒิ ป.ตรี เข้าศึกษาต่อ และจัดส่งบุคลากรเข้าอบรมในหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

1.7 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็กมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.8 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

1.9 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.2 จัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.3 รับคำแนะนำปรึกษาหรือจัดกิจกรรมร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก

2.4 มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชน ท้องถิ่นทราบอย่าง

ทั่วถึง

2.5 รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากประชาชน ชุมชน

2.6 เป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการด้านอื่นๆ แก่ชุมชน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน

2.7 ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ กับชุมชน เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.8 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเป็นประจำทุกภาคเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3. ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

3.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและมีการประเมินตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา

3.3 จัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนโดยเน้นปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิด

3.4 ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน

3.5 จัดประสบการณ์การเรียนรู้/กิจกรรมประจำวันในรูปแบบบูรณาการโดยการให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น

3.6 มีสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เพียงพอและหลากหลาย

3.7 ประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำทุกปี

3.8 การวัดผล และประเมินผลพัฒนาเด็กครบทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

3.9 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ

4. อาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอาคารเรียนถาวร มั่นคง แข็งแรงถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนด มีความสะอาดร่มรื่น แข็งแรง ปลอดภัย ตั้งอยู่ห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษและพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย

4.2 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอ เหมาะสม กับการทำกิจกรรมของเด็ก

4.3 มีพื้นที่สำหรับเด็กนอนพักผ่อนอย่างเหมาะสม เครื่องนอนประจำตัวเด็กสะอาด และเพียงพอสำหรับเด็กทุกคน

4.4 การจัดวางครุภัณฑ์สำหรับเด็กในตำแหน่งที่เหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอ

4.5 อุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับเด็ก เช่น หวี แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดตัว ประจำตัวเด็กสะอาด และมีครบสำหรับเด็ก ทุกคน

4.6 จะต้องมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร มีรั้วกั้นเรียกสัญญาณในกรณีฉุกเฉินในทุกห้อง

4.7 มีตู้ยา และเครื่องปฐมพยาบาลที่หยิบใช้ได้ง่าย

4.8 บริเวณศูนย์ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

4.9 มีการติดตั้งถังล้างมือ มีระบบระบายน้ำที่ปลอดภัย

4.10 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน มีเบอร์โทรฉุกเฉิน หากมีเหตุจำเป็น

5. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

5.1 มีคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้นำศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก

5.2 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.3 ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551

5.4 รับการอุดหนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

5.5 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนแก่เด็กในด้านต่างๆ เช่น อาหารกลางวันอาหารว่าง อาหารเสริม (นม) เครื่องนอน วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการ

5.6 จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กมีการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของเด็ก

5.7 ดำเนินการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามวิธีการดำเนินการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) สามารถนำไปใช้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมินำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ

และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยและด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านบุคลากร สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผลเป็นเช่นนี้ เพราะการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ เพื่อเป็นการวางรากฐานที่สำคัญของเด็ก การจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนามอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Inngam, W. (2014) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ Worakit, J. (2013) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการบริหารจัดการโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจน และมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) ค่าวัสดุการศึกษา ค่าพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ด้านบุคลากร มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีการส่งเสริมให้ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในและภายนอกอาคารเรียน และเน้นความปลอดภัยเป็นสำคัญ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เปิดให้บริการเด็กอายุ 2-5 ปี และส่งเสริมพัฒนาเด็กให้มีความรู้ที่สมวัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ และด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมเครือข่ายการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งทั้ง 5 ด้าน เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลัก (ในแต่ละวัน) เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ

สังคม สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจุบันนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ส่งเสริมให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการบริหารการศึกษา ตลอดจนจัดสรรงบประมาณ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนใหญ่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบมากขึ้น การบริหารจัดการทุก ๆ ด้าน ทำให้การบริหารงานเกิดความ คล่องตัวมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sasom, N. (2013) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านบุคลากร องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดงบประมาณในการจัดส่งบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็กปฐมวัยเข้ารับการ ฝึกอบรมเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยคนละ 2 ครั้งต่อปี สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้า รับการศึกษาต่อในสาขาวิชาการศึกษามัธยมศึกษา จัดตั้งงบประมาณในการจัด ตกแต่ง และปรับปรุงภูมิทัศน์ จัด ให้มีการประชุมเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาเด็กปฐมวัยในเขตอำเภอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม และชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Selaruk, T. (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการ กรณีศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล คำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาแนวการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการ กรณีศึกษาขององค์กร บริหารส่วนตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า แนวการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กมีปัญหาการจัดซื้อ สื่อ วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการ ได้รับงบประมาณอุดหนุนค่าอาหาร เสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน ค่าวัสดุการศึกษา ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาลไม่เพียงพอ ขาด งบประมาณจัดกิจกรรมโครงการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารงานการเงินและพัสดุไม่ชัดเจน การ เบิกจ่ายงบประมาณตามขั้นตอนล่าช้า ด้านการบริหารงานบุคคล มีปัญหาการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การ ประเมินผลการปฏิบัติงานแบบระบบอุปถัมภ์ ทำให้โครงสร้างการบริหารจัดการภายในไม่เป็นระบบ เพิ่มภาระ งานแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและขาดความเป็นเอกภาพ ซึ่งแนวการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่พบในการวิจัย คือ 1) ด้านการบริหารงาน ควรมีการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านการบริหาร งบประมาณ ควรได้รับเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เพียงพอ 3) ด้านบริหารงานบุคคล ควร ให้ความสำคัญกับการกำหนดตำแหน่งอัตราบุคลากร และ 4) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมี รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณและงานวิชาการ เฉพาะของตน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kuanoon, D. (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชัยภูมิ มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบันและปัญหาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อ ศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า แนว ทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุน ทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ได้รับการยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประเมินความสอดคล้อง (IOC) จึงมีความถูกต้องเชิงวิชาการ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ในแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ พบว่ามีความเป็นไปได้ ความเหมาะสมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิพบว่า ด้านบุคลากรมีค่าน้อยสุดฉะนั้นควรให้ความสำคัญต่อบุคลากรโดยเฉพาะด้านวิชาการควรส่งบุคลากรทางการศึกษาเข้าอบรมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาที่ตรงกับหน้าที่ที่ปฏิบัติ
2. การกำหนดแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านกิจกรรมหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้คุณภาพ ควรมีมาตรฐานการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. บุคลากรทางการศึกษาครูผู้ดูแลเด็กเล็กต้องพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอให้ตรงกับสายงานที่ตนเองปฏิบัติหน้าที่อยู่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยผลที่เกิดจากการนำแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้
2. ควรวิจัยและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลกับชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลทางการศึกษาชัดเจนมากขึ้น

References

- Chaiyaphum Local Office. (2015). **Report number of local government organizations, Chaiyaphum Province.** Chaiyaphum : Chaiyaphum Local Office.
- Department of Local Administration. (2010). **Standards of Operations for Child Development Centers of Local Government Organizations.** Bangkok : Ministry of the Interior.
- Inngam, W. (2014). **The management of the child development center of the Sub-district Administrative Organization in Ubon Ratchathani province.** Master's thesis, Ubon Ratchathani Rajbhat University.
- Kuanoon, D. (2015). **The Operational Guidelines of Child Development Center in Sub-district Administrative Organization, Chaiyaphum Province.** Master's thesis, Mahasarakham University.
- Ministry of Education. (2012). **Pre-primary Course Curriculum 2003 (ages 3-6).** Bangkok : Bureau of Academic Affairs and Education Standards.
- Sasom, N. (2013). **Guidelines for the development of child development centers under Local Administrative Organization.** Det Udom District Ubon Ratchathani. Thesis Master of Public Administration, Ubon Ratchathani Rajbhat University.

- Selaruk, T. (2015). **A Guideline on the Operation of Early Childhood Development Center according to Educational Administration Standards of the Local Administration Office : A Case Study of Khumhaiyai Subdistrict.** Master's thesis, Ubon Ratchathani Rajbhat University.
- Srisaard, B. (2002). **Basic research.** (7 th ed.). Bangkok : Suviriyasarn printing.
- _____. (2010). **Basic research.** (8 th ed.). Bangkok : Suviriyasarn printing.
- _____. (2013). **Basic research.** (9 th ed.). Bangkok : Suviriyasarn printing.
- Wongwanit, S. (2007). **Research needs assessment.** Bangkok : Chulalongkorn University book center.
- Worakit, J. (2013). **Implementation of child development centers of Saimool Tambon Administrative Organization, Nam Phong District, Khon Kaen province.** Thesis Master of Public Administration, Khon Kaen University.